Nüfuzlu dövlət, etibarlı tərəfdaş

Dünyanın 120 ölkəsindən ümumilikdə minə yaxın nümayəndənin, o cümlədən 60 dövlət və hökumət başçısının iştirak etdiyi 62-ci Münxen Təhlükəsizlik Konfransı üçgünlük mühüm müzakirələrdən sonra işini başa çatdırdı. Fevralın 13-dən 15-dək davam edən qlobal əhəmiyyətli konfrans çərçivəsində keçirilən müxtəlif tədbirlərdə dünya nizamını sarsıdan əsas təhdidlər, aktiv müharibə və böhranlara dair müzakirələr aparıldı, beynəlxalq münasibətlər sistemini tənzimləyən qaydaların ciddi təzyiq altında olduğu vurğulandı.

Qlobal təhlükəsizlik arxitekturasının yenidən qurulduğu bir dövrdə Azərbaycanın diplomatik iradəsi də Münxendə diqqət mərkəzinə çevrildi. Prezident İlham Əliyevin 8-ci dəfə Münxen Təhlükəsizlik Konfransında fəal iştirakı strateji əhəmiyyət kəsb etməklə bərabər, rəsmi Bakının beynəlxalq arenada sahib olduğu xüsusi çəkisini və artan nüfuzunu nümayiş etdirdi. Dövlətimizin başçısının konfrans çərçivəsində müxtəlif tədbirlərdə iştirakı, dövlət başçıları, beynəlxalq təşkilatların və qlobal şirkətlərin rəhbər şəxsləri ilə önəmli görüşləri göstərdi ki, dünya siyasətinə yön verən simaların bir araya gəldiyi məkanda Azərbaycanın özünəməxsus yeri və hörməti var. Cənubi Qafqazda bərqərar olmuş yeni geosiyasi vəziyyət bilavasitə Azərbaycanın qətiyyətli mövqeyi və siyasi iradəsi nəticəsində yaranıb. Otuzillik təcavüzə yekun vuraraq öz torpaqlarında tam hakimliyini təmin edən Azərbaycan hazırda bölgədə davamlı sabitliyin əsas zəmanətçisidir. Ölkə lideri İlham Əliyevin həyata keçirdiyi xarici siyasət kursu regionu kənar təsirlərdən mühafizə etməklə yanaşı, Cənubi Qafqazı Şərqlə Qərb arasında sarsılmaz qovşağa çevirib.

Prezidentin uzaqgörən diplomatik həmlələri Bakını regional oyunçu statusundan çıxaraq, qlobal miqyaslı aktor səviyyəsinə yüksəldib. Azərbaycan artıq regional səviyyədə fəaliyyət göstərən dövlət deyil, dünyanın müxtəlif bölgələrində fəal tərəfdaşlığı təşviq edən, problemlərin həllində aktiv rol oynayan və sülh təşəbbüslərinə əməli töhfələr verən etibarlı ölkə kimi qəbul olunmaqdadır.

Ölkəmizin xarici siyasətdəki artan çəkisi beynəlxalq platformalarda və konfranslarda Azərbaycan liderinə rəğbətin və ehtiramın artması ilə müşahidə olunur. Dövlət başçısının təmsil olunduğu bütün qlobal sammitlər xüsusi diqqət mərkəzində olur. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin konfrans çərçivəsində İraq Kürdüstan Regionunun başçısı Neçirvan Bərzani, Slovakiya Respublikasının Baş nazirinin müavini və müdafiə naziri Robert Kalinak, ABŞ-nin "Oracle" korporasiyasının baş icraçı direktoru Mayk Sisiliya, Bundestaqın xarici siyasət komitəsinin sədri Armin Laşetlə, Bolqarıstan Respublikasının Prezidenti İliyana Yotova, Avropa Birliyinin xarici işlər və təhlükəsizlik siyasəti üzrə ali nümayəndəsi, Avropa Komissiyasının vitse-prezidenti Kaya Kallas, Ukrayna Prezidenti Volodimir Zelenski və "The Goldman Sachs Group Inc." şirkətinin qlobal məsələlər üzrə prezidenti Cared Kohenlə görüşləri də Azərbaycan liderinə rəğbətin əyani təcəssümüdür.

Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi altında inkişaf yolunda olan Azərbaycan dünyada ən etibarlı tərəfdaş kimi qəbul edilir. Coğrafi baxımdan mürəkkəb məkanda qərarlaşmasına rəğmən Azərbaycan həm regional qonşuları ilə, həm də uzaq dövlətlərlə balanslı və səmərəli əlaqələr qura bilən nadir ölkələrdəndir. Dövlət başçısı İlham Əliyevin uğurlu xarici siyasəti ölkəmizin dostlarının sayını artırıb, müttəfiq çevrəsini genişləndirib. Bu gün beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən Azərbaycan liderinin bütün bəyanatları dövlət başçısının sözü və imzası qədər etibarlı qəbul edilir.

Prezident İlham Əliyevin Münxen Təhlükəsizlik Konfransı çərçivəsində çoxşaxəli fəaliyyəti, müsahibəsi, panel müzakirələrindəki çıxışları müasir beynəlxalq münasibətlər sistemində əsl diplomatik ustad dərsi kimi xarakterizə olunur. Azərbaycanın suveren iradəsini dünyaya qəbul etdirən dövlətimizin başçısı regional sülhün şərtlərini müəyyən etməklə yanaşı, həm də qlobal təhlükəsizlik arxitekturasında ölkəmizin yerini möhkəmləndirib. Dövlət başçısı "France-24" kanalına verdiyi müsahibədə Azərbaycanın regional mövqeyini yeni prizmadan gündəmə gətirdi. Prezident İlham Əliyevin "Azərbaycan bu gün bölgədə sabitlik, etibarlılıq və proqnozlaşdırıla bilən siyasət nümunəsidir" açıqlaması dövlətimizin formalaşdırdığı siyasi-iqtisadi və geostrateji vəziyyəti tamamilə əks etdirir. Bu bəyanat Azərbaycanı yalnız regional aktor kimi deyil, həm də qlobal əlaqələr sistemində iştirak edən bir tərəfdaş kimi göstərir.

Dövlət başçısının tranzit marşrutlarla bağlı qeyd etdiyi müstəqil qərarvermə imkanı ölkənin yükdaşımada və ixracyönümlü infrastrukturlarda asılılıq yaşamadan fəaliyyət göstərdiyini diqqətə çatdırdı. Vurğulandı ki, alternativ marşrutlar formalaşdıran Azərbaycan çoxşaxəli logistika modelinə malikdir. Ölkə başçısı bəyan etdi ki, Azərbaycan yaxın illərdə fiziki, enerji və rəqəmsal dəhlizlərin kəsişdiyi regional mərkəzə çevrilmək imkanına malikdir. Bu yanaşma ölkəni yalnız tranzit coğrafiyası deyil, həm də qlobal enerji-informasiya axınlarının idarə olunması mərkəzi kimi regional strateji aktor olaraq mövqeləndirir.

Azərbaycan Prezidenti beynəlxalq auditoriyanın diqqətinə növbəti dəfə çatdırdı ki, Ermənistanla sülh müqaviləsinin imzalanması üçün, sadəcə, niyyət kifayət deyil, paralel olaraq hüquqi baza təmin olunmalıdır.

Dövlətimizin başçısı müsahibə zamanı Ermənistanın konstitusiyasında Azərbaycana qarşı ərazi iddiaları və keçmiş separatçı rejimin qondarma "liderləri" ilə bağlı verilən qərəzli sualları hüquqi və siyasi arqumentlərlə cavablandırdı. Aparıcının separatçılara verilən cəza ilə bağlı sualı məqsədyönlü xarakter daşıyırdı. Belə ki, müəyyən dairələr beynəlxalq tribunadan yararlanmaqla diqqəti separatçıların üzərinə yönəltmək niyyəti güdürlər. Azərbaycan lideri Qarabağda çoxsaylı cinayətlər törətmiş separatçılarla bağlı məhkəmə hökmünün dəyişməcəyini birmənalı bəyan etdi. Burada əsas məqam cənab Prezidentin separatçılarla bağlı məhkəmə prosesini nasistlərin mühakimə olunduğu Nürnberq prosesi ilə eyniləşdirməsi, hətta azərbaycanlılara qarşı törədilən cinayətlərin daha dəhşətli olduğunu vurğulaması idi. Dövlət başçısının müsahibəsindən o da aydın oldu ki, ABŞ-nin vitse-prezidenti Ceyms Devid Vens Bakıda separatçıların azad edilməsi məsələsini qaldırsa da, Azərbaycan lideri rəsmi Bakının prinsipial mövqeyini qonağın diqqətinə çatdırıb. Bununla məsələyə nöqtə qoyulub.

Münxen Təhlükəsizlik Konfransında enerji təhlükəsizliyi də əsas müzakirə mövzuları arasında yer aldı. Konfrans çərçivəsində təşkil olunan "Açıq dəhliz siyasəti? Trans-Xəzər əməkdaşlığının dərinləşdirilməsi" mövzusunda panel müzakirələrdə Azərbaycanın bu sahədə oynadığı mühüm roldan ətraflı söhbət açıldı. Dövlət başçısı Azərbaycanın regional və qlobal strateji hədəflərini bir neçə təməl prinsip üzərində diqqətə çatdırdı, Trans-Xəzər nəqliyyat marşrutunun iqtisadi potensialını və regionun rəqəmsal infrastrukturuna yatırılan investisiyaları ön plana çıxardı. Həmçinin ölkəmizin rəhbəri bəyan etdi ki, Azərbaycan sülh müqaviləsini imzalamağa hazırdır, lakin bunun üçün Ermənistan öz konstitusiyasından Azərbaycana qarşı ərazi iddialarını rəsmən çıxarmalıdır: "Bu dəyişiklik edildiyi günün ertəsi biz sülh imzalaya bilərik".

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Münxen Təhlükəsizlik Konfransı kimi platformalarda qərəzli dairələrin manipulyativ cəhdlərini də öz hüquqi savadı, dərin intellekti, uzaqgörənliyi və iti zəkası ilə ifşa edərək qarşı tərəfi faktlar qarşısında aciz qoydu. Dövlət başçısının panel iclasında Stepan Safaryan adlı erməni fəalın təxribatçı sualına məntiqli və tutarlı cavabı Ermənistan nümayəndəsini beynəlxalq auditoriya qarşısında mat etdi. Dövlətimizin başçısı erməni fəalın "Ermənistanın müstəqillik bəyannaməsinin müddəası effektiv deyil" iddiasına cavab olaraq bildirdi ki, heç bir məhkəmə qərarı konstitusiyadan üstün ola bilməz. Əgər konstitusiyanın preambulası Müstəqillik Bəyannaməsinə istinad edirsə, bu, Ermənistan dövlətinin hüquqi təməlində Azərbaycana qarşı ərazi iddiasının qalması deməkdir. Azərbaycan liderinin "gəlin Vikipediyadan yoxlayaq" sözü isə Ermənistan təmsilçisinin gətirdiyi arqumentin nə qədər zəif və qeyri-ciddi olduğunu auditoriyaya zərif bir yumorla çatdırmaq üsulu idi.

Dövlətimizin başçısı erməni nümayəndənin İrəvanın təbliğ etdiyi "Sülh yolu kəsişməsi"ndən danışmasına və ABŞ-nin keçmiş administrasiyasına istinad etməsinə də diplomatik incəliklə cavab verdi. Cənab İlham Əliyev Ermənistanın xarici güclərin "təşəbbüslərinə" həddindən artıq bel bağlamasını düzgün hesab etmədi: "Sülh yolu kəsişməsi"nə gəlincə, bilirsiniz, Prezident Tramp yenidən hakimiyyətə qayıdanda o, TRIPP layihəsinə start verdi. Odur ki, prezident Bayden qayıdanda sizin "Sülh yolu kəsişməsi" layihəsini yenidən başladar". Bununla ölkə rəhbəri mesaj verir ki, regionda real bağlantılar kağız üzərindəki bəzəkli adlarla deyil, konkret coğrafi və iqtisadi reallıqlarla, ən əsası isə Azərbaycanın razılığı ilə mümkündür.

Nəticə etibarilə Münxen Təhlükəsizlik Konfransı Azərbaycanın qlobal diplomatiya xəritəsindəki yerini bir daha möhkəmləndirdi. Prezident İlham Əliyevin bu mötəbər platformadakı fəaliyyəti göstərdi ki, Azərbaycan artıq, sadəcə, regional reallıqlarla barışan deyil, yeni geosiyasi nizamı formalaşdıran və sülhün şərtlərini diktə edən strateji gücdür. Bakının "sözü ilə imzası" arasındakı qətiyyətli vəhdəti Azərbaycanın ən etibarlı tərəfdaş olduğunu, qlobal enerji və nəqliyyat memarlığında əvəzolunmazlığını bir daha nümayiş etdirdi.

İsmayıl QOCAYEV,
"Azərbaycan"

Azərbaycan. - 2026.- 17 fevral (№ 30).- S.8.